

Datum
2024-02-07

Diarienummer
ADM/2024:53

KVALITETSDEKLARATION

Studieskulder och inbetalning av studiestöd

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Studiestöd

Produktkod

UF0402

Referenstid

2023

Innehåll

Statistikens kvalitet	4
1 Relevans	4
1.1 Ändamål och informationsbehov	4
1.1.1 Statistikens ändamål	4
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	4
1.2 Statistikens innehåll	4
1.2.1 Objekt och population	5
1.2.2 Variabler	5
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	6
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	7
2.2.2 Ramtäckning	7
2.2.3 Mätning	7
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Samanvändbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	10
Allmänna uppgifter	10

A.	Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B.	Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C.	Bevarande och gallring.....	10
D.	Uppgiftsskyldighet	10
E.	EU-reglering och internationell rapportering	10
F.	Historik	11
G.	Kontaktuppgifter.....	11

Statistikens kvalitet

Kvalitetsdeklarationen är uppdaterad och omfattar de senast publicerade uppgifterna. Kvalitetsdeklarationen ger dock en större förståelse för samtliga uppgifter om studieskulder och inbetalning av studiestöd i CSN:s officiella statistik och därmed i databasen.¹

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att beskriva och följa återbetalningen av svenskt studiestöd.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Användare av statistiken är CSN:s uppdragsgivare, statliga myndigheter, kommuner och regioner, övriga organisationer, politiker, forskare, journalister samt övriga personer som är intresserade av återbetalning av svenskt studiestöd.

Informationsbehovet inventeras genom användarråd, kontakter med användare, uppföljning av sökningar i databasen och analys av statistikfrågor som kommer in till CSN.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken innehåller i huvudsak följande så kallade målstorheter:

- Antal individer med en studieskuld vid en referenstid.
- Skuldbelopp vid en referenstid.²
- Årsbelopp, det vill säga de belopp låntagarna ska betala per år, vid en referenstid.

Uppgifterna finns fördelat på följande lånetyper:

- Studiemedel för lån utbetalda före 1989,
- studielån utbetalda mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001,
- annuitetslån utbetalda mellan den 1 juli 2001 och den 31 december 2021, och
- annuitetslån utbetalda från och med den 1 januari 2022.

Uppgifterna summeras även till totalt antal personer med en studieskuld och till total skuld.

Individer som har fått lån uppsagda inom en eller flera av ovanstående fyra lånetyper ingår i redovisningen om det inte anges annat i databasen.³

I övrigt redovisas även uppgifter om inbetalda belopp, andel inbetalt belopp av debiterat årsbelopp, kronofogdekav, nedsättning och avskrivning.

¹ Se vidare SCB-FS 2016:17 Statistiska centralbyråns föreskrifter om kvalitet för den officiella statistiken.

² I skuldbeloppen ingår kapital, ränta och administrativa avgifter.

³ Med uppsagda lån avses lån som sagts upp till omedelbar betalning. Uppsagda lån kan i vissa fall skiljas från ordinarie lån.

Uppgifterna ovan avser studieskulder. Därutöver redovisas även återkravsskulder, det vill säga studiestöd som återkrävts på grund av att de uppburits felaktigt.

De skuldbelopp som omfattas av skuldsanering ingår inte i statistiken. Personer vars hela skuld omfattas av skuldsanering ingår inte heller i statistiken.

Äldre studielån utbetalade före 1965 och gymnasiala studielån utbetalade till och med 30 juni 1973 ingår inte.

1.2.1 Objekt och population

Samtliga individer som har en skuld hos CSN är av intresse för användarna av statistiken. Det finns därför två målobjekt, som även är desamma som observationsobjekten:

- Individer som har en studieskuld vid referenstiden, se avsnitt 1.2.5.⁴
- Individer som har en återkravsskuld vid referenstiden.

Mål- och observationsobjekten är båda individer som förekommer i CSN:s register.

Två målpopulationer redovisas.

- Alla individer som har en studieskuld.
- Alla individer som har en återkravsskuld.

1.2.2 Variabler

De viktigaste målvariablerna är

- Den tidpunkt som en individ har en studieskuld.
- Den studieskuld (kronor) som individen har vid en viss tidpunkt.
- Det belopp en individ betalar in under en tidsperiod.

Tidpunkterna och tidsperioderna motsvarar referenstiderna, se 1.2.5.

Detta är en allmän beskrivning av målvariablerna. Det finns målvariabler för varje lånetyp. Dessutom finns målvariabler som avser ”Samtliga lånetyper ihopslaget”.

Det finns också två målvariabler för återkravsskulder

- Den tidpunkt som en individ har en återkravsskuld.
- Den återkravsskuld (kronor) som individen har vid en viss tidpunkt.

Målvariablerna är samma som observationsvariablerna och motsvarar intressevariablerna väl. Exempelvis är det belopp som betalas in under en tidsperiod också det observerade beloppet, vilket även är det som efterfrågas av användarna av statistiken.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av antal och summor. Inbetalat belopp uttrycks även som andelen av debiterat årsbelopp (procent).

⁴ Även individer som endast har administrativa avgifter ingår. Individer som enbart har äldre studielån beviljade före 1965 och gymnasiala studielån t.o.m. 30 juni 1973 ingår inte.

En individ kan ha skulder i olika lånetyper och kan därmed förekomma flera gånger. En nettosummering av låntagare med flera lån förekommer dock under rubriken ”Samtliga lånetyper ihopslaget”.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Utöver den totala populationen delas individer med en studieskuld in i delpopulationer. Delpopulationerna består av de olika typerna av studielån.

- Studiemedel för lån utbetalda före 1989,
- studielån utbetalda mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001,
- annuitetslån utbetalda mellan den 1 juli 2001 och den 31 december 2021, och
- annuitetslån utbetalda från och med den 1 januari 2022.

En individ med lån kan förekomma i mer än en delpopulation.

Inom respektive lånetyp kan nedbrytning göras i olika redovisningsgrupper utifrån bland annat kön, ålder, skuldintervall, folkbokföringslån, folkbokföringskommun, bosättningsland, skäl till nedsättning och skäl till avskrivning. Redovisningsgrupperna kan kombineras på olika sätt.

Därutöver redovisas även återkravsskulder, det vill säga studiestöd som uppburits felaktigt. För återkravsskulder finns inga delpopulationer. Återkravsskulder kan brytas ned i bland annat kön, ålder och skuldintervall.

1.2.5 Referenstider

Referenstiden är 1 januari–31 december.

- Statistik om skuldstorlek (lån och återkrav) avser den 1 januari året efter referenstiden.
- Inbetalda belopp, avskrivna belopp och inskickade Kronofogdekrav avser referenstiden.
- Övrig statistik avser den 31 december under referenstiden.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken baseras på en totalundersökning med uppgifter från studiestödets informationssystem (STIS). Statistikens tillförlitlighet är beroende av kvaliteten på de register som ligger till grund för den. Statistiken bedöms vara mycket tillförlitlig.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerheten kan betraktas som liten då det rör sig om en registerbaserad totalundersökning.

Utifrån vår definition av objekt och population finns det ingen osäkerhet i statistiken förutom eventuella mät- och bearbetningsfel.

Däremot kan det finnas osäkerhet som bland annat innebär att intressepopulationen kan skilja sig från målpopulationen. Exempel på sådan osäkerhet är att CSN gör felbedömningar och felregistreringar i handläggningssystemet som påverkar redovisningen av statistiken. In-

rapporteringen till CSN från enskilda läntagare och andra myndigheter kan vara felaktig och kan också påverka statistikredovisningen. Riskerna bedöms dock vara små.

För att i så hög utsträckning som möjligt försöka förebygga fel, pågår ett kontinuerligt granskningsarbete. Gör vi rättelser informerar vi om det i berörda tabeller.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till någon osäkerhet i statistiken tack vare att det rör sig om en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Målpopulationen har definierats på ett sådant sätt att alla individer täcks in. Utifrån definitionen finns det därför ingen osäkerhet.

2.2.3 Mätning

Vid varje publiceringstillfälle uppdateras databasen med uppgifter från den senaste referenstiden.

Administrativa data hämtas från handläggningssystemen och lagras i ett datalager, varifrån statistiken sammanställs.

Merparten av uppgifterna hämtas från register som innehåller låsta uppgifter för den aktuella referenstiden. När registren inte är låsta tas uppgifterna fram vid samma tidpunkt varje år.

Uppgifterna som hämtas från CSN:s handläggningssystem kommer från CSN:s egen bearbetning, från individer och andra myndigheter.

Mätningfelen bedöms vara små. Det kan dock förekomma skillnader mellan observerade variabelvärden och sanna värden. Ett exempel är att uppgifter om folkbokföring kan skilja sig från den faktiska bosättningsplatsen.

2.2.4 Bortfall

Statistiken är en registerbaserad totalundersökning och därmed förekommer inget objektbortfall. Däremot kan det förekomma att enskilda variabler i undantagsfall saknar värde för vissa objekt. Sammantaget är bortfallet litet.

2.2.5 Bearbetning

Informationen i CSN:s handläggningssystem överförs till ett separat datalager. En bearbetning av uppgifterna sker både manuellt och maskinellt innan uppgifterna publiceras i CSN:s databas. Vid bearbetningen av statistiken kan fel uppstå.

Kontroller av bearbetningarna görs i flera steg innan statistiken publiceras, vilket medför att de flesta fel upptäcks. När rättelser görs informerar vi om det i berörda tabeller.

2.2.6 Modellantaganden

Modellantaganden förekommer inte och är inte någon osäkerhetskälla.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistikens framställningstid är cirka en månad från referenstidens slut.

3.2 Frekvens

Statistiken publiceras i februari varje år.

3.3 Punktlighet

Statistiken publiceras enligt den i förväg framtagna publiceringsplanen och är punktlig. Aktuell publiceringsplan finns på CSN:s och SCB:s webbplatser.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i en statistikdatabas på CSN:s webbplats och finns tillgänglig som öppna data. Samma statistik finns tillgänglig på Sveriges dataportal (www.dataportal.se).

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Annan statistik finns i analyser om studiestödets utfall. Dessa publiceras löpande på csn.se. CSN kan i vissa fall även ta fram ytterligare statistik på förfrågan.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i form av tabeller i vår statistikdatabas. Användaren kan på egen hand göra vissa val som kan påverka presentationen, till exempel om format och tabellutformning.

4.4 Dokumentation

I fotnoter i anslutning till tabellerna i statistikdatabasen förklaras variabler, statistiska mått och redovisningsgrupper.

Kriterierna för hur statistiken har tagits fram dokumenteras för att vid behov kunna härleda siffror.

Detaljerad information om statistiken och dess innehåll kan fås efter kontakt med CSN. Dessutom finns olika studier som bistår med tolkning av informationen på csn.se.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Översikt

Statistikdatabasen för officiell statistik inom studieskulder och inbetalning av studiestöd innehåller uppgifter från 2009. Detta medför att det går att jämföra uppgifter över tid.

Äldre statistik finns publicerad i pdf-format på CSN:s webbplats. Jämförbarheten med den statistiken är god. I de fall redovisningsgrupper, till exempel åldersintervall, inte är likadana, går det ändå ofta att jämföra statistik genom manuella beräkningar.

Flera ändringar har skett under årens lopp som kan påverka tolkningen av statistiken. Exempelvis har det skett höjningar av lånebeloppen, höjningar av åldersgränser med mera, som påverkar denna tolkning. I följande avsnitt presenterar vi de större förändringar som påverkar redovisningen.

Nytt annuitetslån 2022

Den 1 januari 2022 infördes ett nytt annuitetslån med nya villkor, vilket redovisas första gången för referenstiden 2022 (2023-01-01). Den nya lånetypen benämns i kortform i tabellerna som ”Annuitetslån fr.o.m. 2022”.

I och med den nya lånetypen har vi även förtydligat att det tidigare annuitetslånet avser lån tagna mellan den 1 juli 2001 och den 31 december 2021. I kortform är benämningen ”Annuitetslån t.o.m. 2021”. I äldre pdf-versioner av Statistiska Meddelanden beskrivs denna lånetyp bara som annuitetslån eller annuitetslån efter den 30 juni 2001.

Låntagare som har flera olika lånetyper kan ansöka om att slå ihop sina lån. Många låntagare som hade både ett gammalt och ett nytt annuitetslån (lån tagna mellan den 1 juli 2001 och den 31 december 2021 respektive lån tagna från och med den 1 januari 2022) har slagit ihop sina lån, vilket gör att antalet lån inom lånetypen annuitetslån t.o.m. 2021 minskat kraftigt från och med 2023-01-01.

Uppsagda lån och avgifter

Från och med referenstiden 2018 (2019-01-01) ingår uppsagda lån och avgifter (expeditions-, tillägs- och påminnelseavgifter) i förekommande fall i redovisningen av studieskulder.

Avgifter redovisas från och med 2018 (2019-01-01) och uppsagda lån redovisas även bakåt i förekommande fall.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Kategorierna Folkbokföring län/kommun och Bedömd bosättning är inte helt jämförbara. Den bedömda bosättningen baseras på en kombination av folkbokföringsuppgifter och CSN:s interna register över adresser. Folkbokföring län/kommun baseras enbart på uppgifter om folkbokföring.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

CSN och Kronofogden har båda register som ska spegla antalet personer och skulder som har överlämnats från CSN till Kronofogden. Dessa register kan skilja sig åt.

5.4 Numerisk överensstämmelse

I tabeller med avrundade tal kan mindre avvikelser förekomma mellan summan av dessa tal och den redovisade totalsumman.

I statistikdatabasen redovisas som standard tal med en decimal men det är möjligt att välja mellan 0 till 6 decimaler.

Totaluppgifter i tabellerna svarar mot summan av samtliga värden som är möjliga att välja för en delpopulation eller en redovisningsgrupp. Den som till exempel markerar lånetyperna Studiemedel och Studielån får deltotaluppgifter för dessa båda lån, men totalsumman omfattar samtliga lånetyper, det vill säga även Annuitetslån inkluderas.

Totalsummor av personer redovisas alltid nettoräknade, det vill säga att varje person räknas en gång per tidsperiod.

Allmänna uppgifter

A. Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken är officiell. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B. Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C. Bevarande och gallring

Gallringsföreskrifter är ej fastställda ännu och bevarandebestånd har ännu inte utretts.

D. Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E. EU-reglering och internationell rapportering

Finns ej.

F. Historik

Statistik om studiestödet har publicerats årligen med siffror från och med 1965. Publiceringarna har under åren haft olika namn. Till och med läsåret 1982/83 publicerades statistiken i Centrala studiestödsnämndens rapporter. Från och med 1983/84 publicerades statistiken i serien Statistiska Meddelanden. Från och med 2016 publiceras statistiken i en statistikdatabas på CSN:s webbplats. Äldre statistik om återbetalning finns tillgänglig på CSN:s webbplats.

Vad som har klassificerats som officiell statistik har förändrats under åren. CSN har i sin instruktion uppgift att ta fram studiestödsstatistik fördelad på kalenderår. Denna ingår sedan 2018 i den officiella statistiken.

G. Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Centrala studiestödsnämnden
Kontaktinformation	Anders Larsson
E-post	anders.larsson@csn.se eller registrator@csn.se
Telefon	060-14 63 99